

Защита на пчелите: ANSES издава препоръки за укрепване на регулаторната рамка

Protection des abeilles : l'Anses émet des recommandations afin de renforcer le cadre réglementaire

Като част от правителствения план за действие относно продуктите за растителна защита и намаляване зависимостта от пестициди в селското стопанство, ANSES (Френската агенция по храни, околна среда, здраве и безопасност) е публикувала резултатите от своя експертен опит и своите препоръки за укрепване на регулаторната рамка за защита на пчелите и други насекоми - опрашители. Целта на тези препоръки е да се намали по-нататъшната експозицията на пчелите от продукти за растителна защита.

Пчелите и други насекоми – опрашители играят жизнено важна роля за биоразнообразието и земеделието. Здравето на пчелите се влияе от много фактори, включително продукти за растителна защита, поради което превенцията по отношение излагането на експозиция от тези продукти е приоритетна дейност. В този контекст, правителственият план за действие относно продуктите за растителна защита и намалена зависимост от употребата на пестициди в земеделието, целят да засилят регулаторната рамка за защита на пчелите и други насекоми - опрашители. ANSES е получила официално запитване от Министерството на земеделието и храните и Министерството на екологията във Франция, да направи своите препоръки, с оглед постигането на тази цел. В отговор на това сезиране, Агенцията ще изготви серия от препоръки, както и насоки за засилване на оценката на продуктите за растителна защита по отношение на рисковете за пчелите и други опрашители.

Регулаторната рамка за защита на пчелите

Пускането на пазара на продукти за растителна защита се ръководи от европейското законодателство. Оценката на риска за пчелите се извършва на европейско ниво, преди разрешаването на всяко едно активно вещество. Данните за токсичността спрямо пчелите от продукти, съдържащи тези активни вещества, също трябва да бъдат предоставени, с цел получаване на разрешение за употреба във всяка държава-членка. Тези данни са оценени от гледна точка на определянето на специфични условия за употреба за всеки продукт за растителна защита, с оглед опазването на пчелите. Франция е допълнила тази европейска рамка със заповед на министъра от 28 ноември 2003 г., забраняваща прилагането на инсектицидни и акарицидни обработки по време на целия период на цъфтеж и по време на периодите на производство на ексудат, при всички горски насаждения и посеви от култури, посещавани от тези насекоми. Целта е да се ограничи излагането на пчелите на остатъци от инсектициди или акарициди по време на периоди, когато културите са привлекателни за тях. Дерогации на тази забрана могат да бъдат предоставени след анализ на агрономическата значимост на заявлението за тях и допълнителни данни за токсичността на продукта за пчелите. Когато е предоставена дерогация е възможно използването на пестициди по време на периода на цъфтеж и производството на растителни ексудати, но само в отсъствие на пчели.

Препоръки за укрепване на регулаторната рамка

ANSES е взела предвид всички налични данни, включително своята собствена работа върху съвместната експозиция на пчели и наблюденията, направени в контекста на фитофармацевтичната схема. Агенцията препоръчва да се разшири забраната за пръскане на инсектициди и акарициди по време на цъфтеж и / или периоди на производство на ексудат и по отношение на:

- всички продукти за растителна защита, използвани за пръскане през тези периоди;
- всички продукти, съдържащи системни активни вещества, използвани при пръскане преди цъфтеж и за третиране на семена, включително продукти на базата на микроорганизми.

ANSES препоръчва да се дава възможност за изключения/дерогации от забраната за прилагане на продукти, след подлагането им на нови тестове, при условие че са налице методи, които позволяват това: по отношение развитието на пилото, хроничните ефекти от остра интоксикация и също, за всеки продукт, съдържащ невротоксичен инсектицид да се изследва поведението на пчелите (тестване на тяхното връщане в за кошера) и върху острата орална и контактна токсичност при бомбусите.

Агенцията също така препоръчва, независимо за коя култура се отнася, третирания с продукти за растителна защита, които имат полза от тези изключения, да

се извършват по времето след залеза (което да е в съответствие с календара) и в рамките на следващите три часа при условия, които гарантират безопасността и здравето на операторите.

Развитие на методологиите на ANSES за оценка

Освен това, в резултат на тази работа ANSES е изпратила запитване до своята експертна комисия за оценка на продукти за растителна защита, за възможностите да актуализира методологиите за оценка на риска за продуктите за растителна защита, като се има пред вид защитата на пчелите и други опрашители. Тази разработка ще се основава върху разработена от Европейския орган по безопасност на храните методология, по-специално по отношение на хроничните рискове за възрастните пчели и ларвите, както и разглеждането на различни сценарии за експозиция.

В Р България грижата за опазването на пчелите е от първостепенна важност за отговорните институции и регулаторната рамка в тази насока е в стриктно съответствие с европейските нормативи и се осъществява посредством Закона за пчеларството¹ и Закона за защита на растенията², както и чрез Наредба № 13/2016 г. на МЗХ³.

Източник:

<https://www.anses.fr/fr/content/protection-des-abeilles-1%E2%80%99anses-%C3%A9met-des-recommandations-afin-de-renforcer-le-cadre>

Други информации в областта на пестицидите и тяхното влияние могат да бъдат намерени на интернет страницата на ЦОРХВ: <http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Д-р Ирена Богосева,
нач. отдел ЗРХЗХ, дирекция ОРХВ

24.04.2019 г.

¹ Закон за пчеларството, Обн. Дв. Бр.57 от 24 юни 2003г., изм. Дв. Бр.87 от 1 ноември 2005г., изм. Дв. Бр.30 от 11 април 2006г., изм. Дв. Бр.51 от 26 юни 2007г., изм. Дв. Бр.36 от 4 април 2008г., изм. Дв. Бр.43 от 29 април 2008г., изм. Дв. Бр.26 от 6 април 2010г., изм. Дв. Бр.8 от 25 януари 2011г., изм. Дв. Бр.19 от 8 март 2011г., изм. И доп. Дв. Бр.61 от 25 юли 2014г., изм. Дв. Бр.58 от 18 юли 2017г., доп. Дв. Бр.42 от 22 май 2018г.

² Закон за защита на растенията, Обн. ДВ. бр.61 от 25 Юли 2014г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.44 от 10 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.58 от 18 Юли 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 23 Февруари 2018г., изм. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2019г.

³ Наредба № 13 от 26 август 2016 г. за мерките за опазването на пчелите и пчелните семейства от отравяне и начините за провеждане на растителнозащитни, дезинфекционни и дезинсекционни дейности